

hedengangne Forfædre ikke havde bestilt noget som helst andet end at uddele »blaa Øjne«, stikke med Kniv, brænde Hekse, og opføre Slavekrige. Jeg siger ikke, at det gode og lodige Stof helt savnes, men det er mere sjældent end det burde være.

Altsaa, mine Herrer Købstadshistorikere, rust Dem inden Stadens Jubilæum med Docent Nils Herlitz's Bog og dyk saa ned i Dybet af Deres Hjembys Købstadsregnskaber! Der er et rigt Stof til Eftertanke begge Steder.

Sv. Aa.

Atlantis, Dansk Maanedsskrift, redigeret og udgivet af *Thøger Larsen*, Lemvig.

Jaar gaar dette fine og ejendommelige lille Tidsskrift ind i sin tredie Aargang. Naar man nu ser tilbage over alle de smaa farvede Hefter, saa føler man sig i stor Taknemmelighedsgæld til den Mand, som redigerer det og som har præget det lige fra Udstyr til Indhold. Enhver kulturhistorisk interesseret burde skynde sig at tegne Abonnement paa Atlantis, som foruden det kulturhistoriske Stof bringer rigt afvekslende og underholdende Bidrag af populærvidenskabelig og litterær Art, alt af gode Penne, hvorimellem nogle af de allerbedste vort Land ejer. Der kan næppe være Tvivl om, at dette lille Tidsskrift, som kun er trykt i et ret beskedent Oplag, vil blive af stor Værdi i Fremtiden. Det indeholder Digte af Sophus Clausen, Johs. V. Jensen, Olaf Hansen, Sigurd Swane, Kai og Eline Hoffmann, Otto Gelsted, Knud Lyhne, Poul Arved la Cour, Chr. Stub-Jørgensen og først og fremmest af Thøger Larsen selv, Tegninger og Vignetter af Johs. Larsen, Ernst Hansen, Niels Bjerre, Rejsebeskrivelser af Ebbe Korne-rup med karakteristiske Fotografier, og maaske vil det, som i særlig Grad vil give det Værdi, blive Thøger Larsens storslaaede Gengivelser af de gamle oldnordiske Eddakvad.

Det var glædeligt at se den Paaskønnelse denne vor betydelige Lyriker mødte fra Statens Side ved at erholde en — ganske vist ret beskedent — Statsunderstøttelse til sine mønstergyldige Oversættelser af Eddasangene. For den, som er fortrolig med dem i Originalsproget, er det nærmest mirakuløst at se, hvor nøje Thøger Larsen formaar at gengive den gamle Oldtidsklang i disse Kvad, saaledes at Oversættelsen ikke blot Ord for Ord følger Originalen, men at tillige Sprogtonen er truffet saa ægte som ingensinde før hos nogen dansk Digter. Der maa vist være et Aandsfrændskab mellem denne Søn af det barske Vestjylland, som kom til Verden derude »under Bjærg« ved Nissum Bredning, og de gamle kampglade Nordboer, som digtede Eddaens Sange.

Førend Bors Sønner Brandene hæved,
 da de Midgaard mægtig skabte,
 Sol sken sønden paa Søens Stene,
 saa af Grund groed grønne Urter.

Sammen sydfra Sol og Maane
 Haanden, den højre, paa Himlen lagde.
 Sol vidste ikke, hvor sin Sal hun havde,
 Maane vidste ikke, hvor sin Magt han havde,
 Stjerner vidste ikke, hvilket Sted de havde.

Dette er den rette Vølvetale, saaledes som den lyder i det gamle Völuspaa.

Aser mødtes paa Idissletten,
 Helligdom og Hov højtømrede,
 Esser grundede, Gods smeddede,
 Tænger skabte og tungt Værktøj.

Thøger Larsen er imidlertid ikke blot Digter og Oversætter, han er tillige Forsker. Hans stærke Erkendertrang har ført ham ind paa mange Baner, og hans Studier spænder lige fra Matematikken og Astronomien til Mytologien og Etymologien. Han har udgivet sindrige Tabeller til Beregning af Bjærg højder paa Maanen og af Sol- og Maaneformørkelser, og han anvender sin astronomiske Viden til Forklaring af mange dunkle Oldtidsmyter. Han læser Homer og Herodot, Sapfo og Vedaerne paa Originalsproget, og har sat sig ind i den sammenlignende Sprogvidenskabs Metoder.

Disse Studier har taget Form i skarpsindige Tolkninger af den oldnorsk-islandske Mytologi, og skønt Anm. ikke paa alle Punkter vover at følge ham i hans dristige mytologiske og etymologiske Forklaringer, saa maa det indrømmes, at de meget ofte kan være ligesaa overbevisende som andre Forskeres Hypoteser, der gaar og gælder for fuldgod Videnskab. Der er i hele Thøger Larsens Grundsyn paa Myterne noget frugtbart og tankevækkende. Tanken om Astronomiens og Mytologiens nære Sammenhæng er heller ikke fremmed for andre Forskere, og naar Thøger Larsen i ret stor Udstrækning antager Laan fra græsk-romersk Mytologi i den nordiske, da er en saadan Grundtanke vel ikke mere dristig end f. Eks. en Kaarle Krohns eensidige Hævden af kristelige Laan i Eddamytologien. Ikke sjældent fortjener de enkelte Etymologier han giver ogsaa Fagfolks Paaagtning (f. Eks. Fimbul, Hroptr o. fl.).

Foruden disse Opsatser af Thøger Larsen selv, indeholder Tidsskriftet ogsaa Afhandlinger om Danmarks Navn af G. Rud og Dr. Gudmund Schütte, en Række Artikler om Tycho Brahe af Kustode Harald Mortensen, om Kleopatra, om Atlantis, om

Verdens Oprindelse i de nordiske Sagn af Thøger Larsen, om babyloniske Flodmyter af Stub-Jørgensen og meget mere kulturhistorisk Stof, foruden særdeles levende Rejseskildringer fra Østen af Ebbe Kornerup, fra Nürnberg og Fur af Thøger Larsen. Tidsskriftet har derfor Bud til en meget alsidigt-interesseret Læsekreds.

Sv. Aa.

FORENINGSMEDDELELSER m. m.

IN MEMORIAM.

Professor, Dr. phil. Hans Olrik var i en halv Snes Aar (1911—20) Formand for Dansk Historisk Fællesforening. Han traadte til i et kritisk Øjeblik, da Prof. C. Nyrop, som havde lagt et stort Arbejde i Foreningens Start (1909—11), kort forud for det første Aarsmøde i Kolding af Helbredshensyn saa sig tvungen til at opgive Formandsstillingen. Gode Raad var nu dyre, og mange Emner fandtes der ikke, som paa Forhaand kunde anses for brugbare og villige til at kaste sig ind i en Gerning, hvis Rammer endnu langt fra var fæstnede. Da jeg paa Bestyrelsens Vegne henvendte mig til Hans Olrik, mødte jeg straks en hjertelig Redebønhed, dog under den Betingelse, at det daglige Arbejde skulde hvile paa Foreningens Sekretær, og Formanden paa Grund af sin overvældende Virksomhed i andre Retninger kun var forpligtet til at deltage i og lede Repræsentant- og Aarsmøderne. Hans Olrik gjorde imidlertid sine egne Ord til Skamme. Formandsgerningen interesserede ham, den faldt for ham i naturlig Forlængelse af hans Virksomhed som Leder af Statens Lærerhøjskole, og han holdt derfor mere end han havde lovet. Gang paa Gang afholdt han gode populære Foredrag paa Aarsmøderne, der til hans Glæde som oftest var knyttede til Valdemarsdagen d. 15de Juni (1913 i Sorø om »Valdemarsdagen, vor nationale Festdag«, 1918 paa Fiskebæk Hotel om »Digteren Kaalund«, 1920 i Kalundborg om »Esbern Snare«, endelig 1922 paa Bøghoved ved Haderslev om »Knud Lavard«). Endnu større var dog hans Betydning som den praktiske og faste Leder af Droftelserne paa Repræsentantmøderne, ligesom han værdigt og formfuldendt repræsenterede Fællesforeningen overfor Foredragsholdere og stedlige Autoriteter. En særlig Fortjeneste indlagde han sig ved, takket være sit personlige Kendskab til flere af Rigsdagens Med-